

ante annos aliquot ascripsit ad vitam fruituros, propter aliqua privilegia, quæ idem Abbas Priori & fratribus ad manus tradidit; quæ repetit ab illo fratre in Hannover, reputans apud illum hæc privilegia esse; de quibus cum ille frater secesserat, aliam opinionem præse ferunt, iterum arrestant. Qua de causa ipse frater coactus scribere ad Viceducem *Mauritium Eresen*, qui ei gratus extitit ob antiquam amicitiam, quam aliquando habuit cum eo, frumenta libera pervenire ad fratrem prænominatum. Alia frumenta ad monasterium pertinentia Abbas vendidit cum scriptore uni civium in Hannover, *Hieronymo Wedekind* ad advehendum. Prior autem cum reliquis fratribus in civitate Hildesiana sc̄e habentibus nihil receperunt de pecuniis prædictorum fructuum, quamvis & illi inhibitionem fecerunt; sed census in *Sodder & Holtzen* arrestaverunt per Cancellarium Episcopi, quorum fructuum Abbas nihil percepit. Sed ex hoc Abbas commotus contra fratres suos, per auxilium Præfecti Duci Erici protectoris nostri arrestari fecit Consiliariis Episcopi Hildesheimensis omnia bona eorum in Ducatu Brunswicensi, videlicet castris *Calenberge & Coldingen*. Quid inde fiet, expectamus finem. Item secunda feria post Dominicam Sexagesimæ anno 1580 Præfectus *Cunradus Wedemeier* in utilitatem monasterii Marienrode armata manu suorum subditorum irripuit in sylvam *Tossum*, & inde abstulit & vexit ad Monasterium aliquot vehes lignorum atque fasciculorum, in magnum damnum ejusdem sylvæ, castri *Marienburgk* atque monasterii. Insuper recepit à Consulatu in Hildensem 1000 aureos nummos, & pignoravit eisdem novam Curiam ante Monasterium anno 1580 absque scitu & consensu suorum fratrum. Tandem fratres expulsi atque cedentes de Monasterio propter vitæ ipsius inordinationem, coacti sunt querere *Commissarium*, videlicet R. Patrem ac Dominum *Johannem Abbatem Monasterii Veteris Campi*; qui in propria persona propter varia incommoda sibi imminentia substituit autoritatem sua venerabiles Patres & Abbates Monasteriorum *Hardebusen & Breideler* in visitatores nostri Monasterii, qui suscepit commissione scripserunt ad Consiliarios Illustrissimi Principis ac Duci Erici Brunsvicensis: qui in hujusmodi visitationem nolabant consentire, & prohibebant introitum eorum. Anno 1580 visitavit Illustrissimus Princeps ac Dux Bavariae, Alberti Duci filius *Ernestus*, electus & confirmatus Episcopus Hildensem diecesim ac Ecclesiam Hildesianam Dominica post festum Symonis & Iuda.

XXXVII.
NARRATIVNCVLA
DE
FVNDATIONE COENOBII S. CRVCIS
APVD BRVNSVIC.
Ex MSto.

FVIT quidam miles reverendus, nomine *Baldewinus de Campo* dictus, cui de Brunswigk Burgenses fuerunt adversati. Qui verò legatum suum mittens ad memoratam civitatem, arduum negotium ei committens. Legatus autem, cum in itinere esset, occurrerant sibi adversarii Domini sui, qui exagitabant eum, volentes comprehendere ipsum. Servus vero videns & audiens prædicti militis infidiatores, fugam initit, & sub quadam arbore, quæ in modum crucis creverat, se abscondit, ubi præ nimio terrore & anxietate obdormivit. Et in ipsa requie sub prædicta arbore in figura avium audivit voces animalium ibi intersectorum, dulciter cantantium & dicentium: Benè, benè nobis, quia advenit tempus nostræ redēctionis, in quo debemus salvare, & ab omnibus pœnis & miseriis nostris liberari. Quo auditio evigilans, & intra semet ipsum nimium admirans, & iterum atque iterum obdormiens, & usque tertio eam vocem audiens, & sic præ nimio gaudio evigilans, suspiciens arborem, vidi in summitate ejus angelum Dei sedentem, voce magna clamantem & dicentem: Benedictus sit omnipotens Deus & locus iste sacratus, quia omnes, quorum corpora in hoc loco requiescent, & qui Deum in eo loco jugiter laudabunt, atque omnes, qui propter indulgentiam hic adveniunt & gratiam querunt, nunquam à regno Dei separabuntur. Cliens igitur celeriter iter arripiens, & ad Dominum suum rediens. Qui eum intuens, & ipsum dirè arguens, inquiensque, ex quā re tantam moram fecisset in itinere. At ille respondit & dixit: Tanta & talia miracula acciderunt mihi, dum eram in via, quæ non sum ausus intimare vobis, ut mihi per revelationem apparuerunt in somniis. Respondit miles: si quid boni nosti, loquere, sin autem mali, file. Tunc servus præfato militi cuncta intimavit, & omnia, quæ ei acciderant, narravit. Miles cum hæc audivit, respondit & dixit: Hæc omnia mihi à te insinuata, &

N n n 3 per.

per te mihi nuntiata, non veraciter credam, nisi oculis propriis videam, & auribus meis audiam. Deinde si nul arripiunt iter, & ad præfatum locum pervenient, ubi miles, ex Dei providentia, cuncta ei a servo indicata pleniter cognovit, & fideliter creditit. Et sic ex divina revelatione compunctus, ad pacem rediit cum Burgenibus. In prælibato loco parva Clusa erat, in qua morabantur tres virgines sacrae, candidis indumentis vestitæ, Deo viventi servientes die & nocte. Carbonarii quidam, qui morabantur penes Clusam illam, succidebant arborem prædictam, quam in ignem projiciebant, carbones ex eo facere volentes. Sed Deo cooperante, illud lignum salutiferum & nobile, ternis vicibus de igne saltavit, & in eodem loco statim resploruit, & uisus in ea nullatenus apparuit, sed omnes ramunculi prædictæ arboris iterum in modum crucis creverunt. Viso hoc miraculo, stupefacti sunt carbonarii terrore nimio, convocantes omnem populum, & demonstrantes ei hoc insigne miraculum. Sic ergo ex revelatione divina, operante Dei gratia, hujus monasterii structura est facta. In structura cœnobii hujus mira opera suæ magnificentiae peregit Deus, ita, quod serotino tempore, cum operarii cessassent ædificare, sancti angeli ascendentes & descendentes, & nocte opus unius diei compleentes. Manè autem facta operarii venientes, virtutem Dei in hoc opere cognoscentes & nimium admirantes; qui invenerunt structuram magis & magis ædificatam majori & latiori spatio, quam exstiterat die hesterno. Nec tamen poterant considerare aut aliquem defectum perpendere in lignis & lapidibus, & in omnibus ad ædificium pertinentibus. Eodem tempore, Deo disponente, *Jordanus Miles de Campo* migravit de hoc seculo, qui primitus in hoc loco est sepultus: juxta cuius feretrum ponebatur dolium unum, ut omnes, qui ad exequias illas venirent, eleemosynas afferrent. Et ex illis Eleemosynis est ædificatum Monasterium in honorem sanctæ Crucis & beatæ Mariæ Virginis.

XXXVIII.

EXCERPTA

EX ORDINARIO ECCLESIÆ S. MATTHÆI
IN BRVNSVIC

à TEMPLARIIS PER IOHANNITAS AD FRATRES
CALENDARVM SEV S. SPIRITVS
TRANSLATÆ,

Ex MSto.

Nprimis nota, quod anno domini M. CC. LXV instituta est *fraternitas sancti spiritus*, prout in antiquis registris reperitur. Hanc quidem fraternitatem domini fratres in divinis officiis, apud sanctum Georgium urbis Brunswick peragebant, & tempore *Kalenda ad domum* servientis pro refectione peragebant, usque ad comparationem curiæ templi prænarratæ.

Anno domini M. CCXCIII. Dux *Albertus* certam libertatem dedit clero, per totam terram & ducatum Brunswick, ita quod nullus advocatorum ceu (*) budellorum deberet se intromittere de bonis presbyteri defuncti, neque exactiones ceu exuvias tollere ceu postulare, prout in privilegiis suis liquidè continetur, quæ arca nostra reperiuntur.

Anno domini MCCCXII. *Clemens Papa V.* in generali Concilio Viennæ celebrato depositit & destruxit ordinem Templariorum.

Idem Papa assignavit bona & possessiones & domos eorum; *ordini S. Johannis Baptiste hospitialis Hierosolymitani* ad possidendum cum omnibus juribus, privilegiis, libertatibus, obventionibus & aliis quibuscumque, prout ipsi in possessione haec tenus habuerunt, ut patet in bullâ sua apud Priorem ordinis dicti domus Brunswick, cuius copiam habemus.

Postmodum vero *Magnus* senior, Dux Brunswick una cum fratre (**) suo *Ottone*, qui fuit unus de ordine templariorum, quem vulgares nominabant *Hertoghe Ottens*, cepit castrum *Supplingeborg*, & curiam templi in Brunswick. Demum hujusmodi dissensio inter dominum magistrum ordinis, & Ducem prædictum & Ottонem fratrem templariorum pacificata & disbrigata tali modo, quod magister ordinis S. Johannis assignavit Duci Ottoni præfato ad vitam suam

(*) *ceu*, id est seu.

(**) in a patruo.